

Spirituele herbezieling

Stefaan Hublou Solfrian

Voor dit nummer van ons tijdschrift ontvingen we een bijdrage van onze sympathisant, Stefaan Hublou Solfrian, naar aanleiding van de mistoestanden in de kerk omtrent pedofilie. Hij focust op: wat nu, na al het pijnlijke dat aan het licht is gekomen?

Het voorbije jaar 2010 was een 'annus horribilis' voor de kerk in Vlaanderen. Uit diverse getuigenverklaringen bleek dat niet alleen priesters, maar ook een bisschop zich op seksueel vlak hadden misdragen tegenover kinderen. Intussen zien we pogingen om iets zinvol te doen met dit collectieve trauma. Bisschoppen worden op de rooster gelegd in tijdschriften, op tv, in parlementaire commissies. Wij willen begrijpen wat er gebeurd is, en door wie, en hoe dit is kunnen gebeuren. Wij willen toekomstige slachtoffers beschermen, wij stellen ons de vraag: 'Wat nu?' Het is belangrijk niet bij de pakken te blijven zitten en tegenkrachten te ontwikkelen.

In dit artikel breng ik mogelijke tegenreacties in de aandacht.

Loskomen van de sluipende spirituele slavernij aan techniek

Wat wij nodig hebben is een spirituele herbezieling van onze cultuur, waarbij mensen weer aanknopen bij de natuur, bij de natuurelementen, bij onze 'fellow creatures', en waarbij wij ons 'ont-smetten' van de sluipende invloed die de technologie heeft op onze spiritualiteit. Ik denk dan onder meer aan de noodzaak vrouwen te herstellen in hun natuurlijke waardigheid en zelfbewustzijn. Dat kan bijvoorbeeld door (veilige) thuisbevellingen te promoten in plaats van bevellingen in een ziekenhuis(!)-setting. Een bevalling in een hoogtechnologische verloskamer is 'een rite de passage'. Daarbij wordt de moeder op rituele wijze ondergeschikt gemaakt aan de technologie door haar te verbinden met machines en schermen vol cijfertjes. Dit is een niet-benoemd ritueel van onderwerping aan de wereld van de machine, die moeder en kind van bij het prille begin ondergeschiktheid, onwaardigheid en machteloosheid inpepert.

Terugkeren naar de natuurlijke bronnen van spiritualiteit

Een tekenend voorbeeld van een blinde vlek, een gebrek aan authenticiteit wat betreft een natuurlijke spirituele oriëntering bij priesters, haal ik uit het leven van kardinaal Godfried Danneels. Het 'oermoment' waarop hij als jonge jongen zijn roeping als heilige man heeft ervaren overkwam hem, zoals hij in menig geschrift aangeeft, toen hij op een prille winterochtend voor dag en dauw mee de kerk in mocht en daar in de toren een ritueel mocht meemaken waarbij de oude pastoor vuur gebruikte. Spijtig genoeg heeft Danneels in zijn priesterlijk bestaan er nooit voor geijverd het element vuur in de kerkelijke liturgie (terug) meer plaats te geven. Enkel in de liturgie van de paasnacht (en dan nog niet eens in alle kerken) komt het vuur aan bod.

Een cultuur van de onschuld ontwikkelen

Ik ben er sterk van overtuigd dat het zinvol zou zijn 'een cultuur van de onschuld' te ontwikkelen. Deugdzaamheid moet weer een eerbaar ideaal worden. Kinderen moeten kansen krijgen hun aangeboren onschuld langer en grondiger intact te houden. De maatschappij in binnen- en buitenland heeft terecht het ideaal van de integriteit en de authenticiteit, van de transparantie ook, herontdekt.

Het recente geval van de defensie-minister von Guttenberg in Duitsland is tekenend. Hij was zeer populair, mensen geloofden in deze jonge god. Tot bleek dat hij zijn doctoraatssthesi had afgeschreven van collega's en studenten. De opstanden van burgers in vele landen tegen hun tirannen kennen eenzelfde bezieling. Mensen aan de top van de hiërarchie komen met valsheid niet meer weg tegenwoordig. De komst van een integer figuur en een krachtige persoonlijkheid als Barack Obama is aan deze trend niet vreemd.

Een cultuur van het leven leren smaken

Het is tijd dat wij kansen geven aan een cultuur van het leven. Van zang en dans tot seksualiteit: vitaliteit verdient aandacht, koestering en ontwikkeling. Wij dienen weer smaak te krijgen in het feest, het religieuze feest. Seksualiteit is in wezen een viertal van het leven. Als wij als Europese beschavingskring in deze en in de volgende eeuwen nog willen meetellen in de wereldgemeenschap, verdient deze invalshoek aandacht. Onze beschaving vertoont ouderdomsverschijnselen, niet alleen in de dalende nataliteit. Wij moeten ons inzetten voor herbezieling van onze gemeenschap, onze cultuur. Dit houdt zin voor avontuur in, voor het betreden van nieuwe paden. Voor hernieuwd leven vanuit zintuiglijkheid ook. Zintuigen geven zin: zin in het leven en zin in elkaar.

Het koninkrijk van God voor ogen houden

Een kapstok waaraan wij alleszins veel tegenkrachten kunnen ophangen, lijkt mij 'het koninkrijk Gods', zoals Jezus daarover sprak. Hij hing dit begrip van 'een hemel op aarde' vooral op aan drie grote waarden, die tevens drie mysteries zijn: vrede, liefde en rechtvaardigheid. Mij lijkt inderdaad dat wij de motor van het schip van de samenleving in gang zetten en wegvaren van een cultuur van de dood indien wij onze gevoeligheid voor deze drie idealen verhogen en ons leven er rond inrichten.

Het vrouwelijk genie kansen geven

Een belangrijk gegeven in het ontwikkelen van tegenkrachten tegen het genie van dominante mannen is het steunen van het ontplooiingsgebeuren van 'het vrouwelijk genie' (een term van Johannes Paulus II). Gelukkig mogen wij sinds een jaar of vijftig deze uiterst markante historische wending meemaken. Politieagenten, rechters, dokters, chauffeurs, (hoog)leraren, ministers, bedrijfsleiders, ... het mogen in toenemende mate vrouwen zijn. Over de concrete aard van dat vrouwelijke, zorgende, opvoedende genie heb ik al vaker geschreven. (Zie o.a. 'Vrouwelijke waarden als maatschappelijk medicijn', jaargang 7, nr. 4 tijdschrift La Verna.)

Liefdevolle eerbied oefenen

Van centraal belang bij de gezondmaking van ons spirituele en godsdienstige leven is het ontwikkelen van liefdevolle eerbied, in het Engels 'reverence', voor die dingen en personen die dat waard zijn. Deze houding moet een tegenpool vormen voor de cultuur van cynisme, in sommige gevallen van 'fuck you!', die vandaag in allerlei milieus en media bon ton is geworden.

Voorbeelden van wie en wat onze diepe, genegen eerbied waard zijn, zijn de weerloze baby, de stervende mens, de heilige bisschop, de goedgehartige buur in onze dagelijkse omgeving, en zeker ook de alleenstaande moeder. Deze laatste wordt immers elke dag geheiligd door als verzorgende figuur centraal te staan in een universum waarin altijd meer noden en problemen zijn dan oplossingen en waarin het een hele opgave is om het hoofd te bieden aan de problemen van elke dag.

Biddend leven – aandacht geven aan seculiere spirituele praktijken

Bij dat alles zal het ook helpen dat wij het gebed herontdekken, maar dan in een bredere betekenis dan de klassieke. Ook woordeloze natuurbeleving is gebed: het luisteren naar de vogels die 's morgens zingen in de lente en in de zomer, het opstaan in de nacht om de mysterieuze schoonheid van de maan te contempleren (zoals Stanley Ann, de moeder van Barack Obama, aan haar zoon leerde), de aandachtige studie van schepselen in bossen en velden, het luisteren naar de wind in de bomen, ... Een dergelijk breed gedragen gebedsleven kan ons helpen onze persoon en onze ontwikkeling op een humaan spoor te houden. Gebed sterkt de mens, ontwikkelt onze geestkracht, laat ons toe beter weerstand te bieden tegen boosaardige personen die het kind in onszelf willen verkrachten of doden. Ook bidden voor mensen blijft uiterst zinvol. Dat hoeft geen uren te duren; het schietgebedje is waardevol in hectische tijden. Bidden is ook positievere energie naar iemand sturen.

Ons laten inspireren door doorleefde rituelen

Onze tijd nodigt uit om 'over hagen te kijken', ons zonder complexen of valse trots te laten inspireren door 'good practices' bij vreemde volkeren, bij religies die gegroeid zijn in de schoot van andere culturen. Het roken van de vredespijp bij de Noord-Amerikaanse volkeren is hier een voorbeeld van. Of het stille gebed bij de boeddhisten, gezeten op de grond, op de aarde. Of de doop van een peuter door onderdompeling in een glanzende koperen kom in een van wierook vervulde kerk bij de Russisch-katholieke rite. Ook in dit domein komt het er vandaag op aan op zoek te gaan naar het authentieke. Een eerste vereiste daartoe is bij onszelf sensitiviteit te ontwikkelen voor 'honesty', eerlijkheid, oprechtheid.

Gehoor geven aan de oproep van Jesaja

Ik wil graag ook de aandacht trekken op de visie op het goede leven van de grote profeet Jesaja, waar hij het heeft over manieren waarop wij 'onze ziel kunnen zuiveren' (Jes, 1, 16-17). Vrij vertaald: door op te houden het kwade te doen, door te argumenteren en het slechte slecht te verklaren, door het goede te doen, door de wijze boeken te consulteren, door recht te doen, door tirannieke machthebbers tot de orde te roepen, door weduwen en wezen bij te staan in hun moeilijke levensomstandigheden kunnen wij onze ziel zuiveren en onze onschuld enigszins herstellen. Het gaat erom ons contact met God fijn af te stellen door contact te maken met gebroken mensen, en daarbij door hem gedragen en georiënteerd te mogen worden.

De God van de liefde vraagt een offer

Tenslotte zullen wij de diepe waarheid van het woord van Jezus moeten beamen en in de armen sluiten: je kan niet voor het geld leven en tegelijk naar een goede relatie met de goede God van de liefde streven. Indien de Messias vandaag zou leven, zou hij dingen zeggen als: 'God en geld zijn algoritmen van de ziel die niet compatibel zijn.'

(Reacties welkom: stefaanhublou@yahoo.com)